

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Égész évre — — — 20 kor. Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 „ Egyes szám ára — — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
 a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A távolból.

Aki elmélkedik, észreveszi, hogy kultúra, tudomány, művészet, mind utópia országba költözött. A béke boldog napjaiban olyan távcsöveket tervezett a technika, amellyel a Hold s a Mars négy kilométer közelre látzott volna. Kivehető lett volna teljes részletességgel az ottani helyzet, melyet az emberiség a maga hasznára fordított volna.

Fényjelek adásán álmodoztak a tudósok, melyeket a Mars-lakók kellett volna viszoznok, Nagy lángoszlopok csaptak volna fel periodikusan derült éjszakák a szibériai óriás hómezőkön s a lángok Pythagoras évezredes tantételét lövelték volna a derékszögű háromszögről a másik bolygó kulturált lényei felé.

Ezek az eszmék mindenike lett álmodokká változott. Az emberiséget ma más eszmék hevitik. Sokan a Phalanxter-rendszer lenyűgöző egyenlőségét vélik, mások a népvándorlás utáni kor ismétlődését látják újból elkövetkezendőnek, amikor a római nagy kultúra összeomlott. De egyiknek sem lehet a sajátságára ismerni.

Az embernek ma nincsenek magasabb vágyai. Amit maga előtt lát, azt kívánja, föld és vagyonéhes. Osztokodni akar azon, ami eddig a másé volt. Az osztálykülömbőség és a nacionalizmus szentnek vallott neveinek türelmetlen gerjedelmével nyomja egyik ember a másikat hátra. Ebben a nagyszerű küzdelemben a tudomány kint maradt, teljesen hátul, roskadtan cammog. Pedig ha az ő nevében kezdene az emberiség s ha azt a ren-

geteg agybeli és fizikai energiát a természeti erőknél az emberiség szolgálatába való hajtására hasznosította volna, akkor az öt éves embermészárlás elpazarolt embertömegeinek tömegsírja helyett ennek a mai kornak szebb eszmék és más gondolatok lennének a szülöttei s nem a bolsevizmus.

Az igazság az, ami volt évezredekkel előbb, hogy nem tud az állati sorból emberré lenni az ember, marad az, amivé Plátó definiálta: „kétlábú tollatlan állat.“ Cs. L.

A kolozsvári egyetem átvétele.

A nagyszebeni román kormányzótanács elrendelte a kolozsvári egyetem átvételét, mivel a tanári kar megtagadta az esküt. Az átvételről a kolozsvári román prefektura a következő hivatalos hirdetményt adta ki:

Kolozsvár város prefekturájához f. év május hó 8-án a nagyszebeni román kormányzótanácsnak egy leirata érkezett, mely szerint az egyetemen működő rendes és rendkívüli tanárok I. Ferdinánd román király és a nagyszebeni kormányzótanács iránt a hűségesküt azonnal letehetik, kilátásba helyezvén már egy régebbi rendelettel, hogy azok a tanárok, akik az esküt leteszik, helyükön megmaradhatnak, amennyiben az eskületétől számitandólag két év leforgása alatt a román nyelvet szóban és írásban annyira elsajátíthatják, hogy Romániában előadásokat tarthatnak.

Az egyetem többi alkalmazottaitól további intézkedésig eskü vagy fogadalom nem kívántatott. Az egyetemi tanácsnak a nyári pót-szemeszter megtartására vonatkozó határoza-

tát a kormányzótanács azzal vette tudomásul, hogy megengedi annak megtartását még azon esetben is, ha az egyetemi tanárok az eskü letételét megtagadnák. Azonban megfelelő ellenőrzés mellett.

Az eskütétel megtagadása és mindennemű beavatkozás, illetve felügyelettel való tartózkodás következtében a kormányzótanács elrendelte az egyetem átvételét, mely a mai napon kezdetét vette és külön bizottságokkal eszközöltetett.

A többi egyetemi alkalmazott a helyén való maradásra köteleztetett. Ami az egyetemi ifjuság jelen tanév beszámítását illeti, arra való tekintettel, hogy az átvétellel a tanárok működése megszüntetve lett, külön rendelkezés lesz kibocsátva.

E rendelkezést a rektori hivatal ideiglenes vezetője adta ki, s közli a hallgatókkal, hogy ez a félévük érvényes és a félévet a lecke-könyvekbe május hó 25-ig zárják le a kari dekanatusok.

A Generale bankjegyeit kivonják a forgalomból.

Bukarest, május 12.

Az Orient közlése szerint a román kormány megegyezett a romániai nemzeti bank igazgatóságával arra a kölcsönre nézve, mely szükségessé válik arra, hogy a Banca Generale bankjegyeit kivonhassák a forgalomból.

E megegyezés értelmében a Banca Nationala az államnak másfél milliárd kamatmentes kölcsönt ad, de azzal a kötelezettséggel,

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Kiszáradt medrek.

Kiszáradt folyó árva medre,
 Egy kérdés nehezül szívemre:
 Mély árkodat mi vájta?
 Tavaszi eső, tiszta, csendes
 Vagy ár, mely partot zugva verdes,
 Mig ősz borult a tájra.

S habjaidon egykor mi szállott,
 Kacér mosolyu rózsaszálak,
 Vagy szétzuzott fa galyja?
 Zöld partodon lányok s legénynek
 Fonták-e selymét szép regénynek,
 Titkon, hogy más ne hallja?

Mind ennek vége, vége már ma,
 A partod elhagyott árva,
 És medred pusztá, száraz.
 Bus némaságod mintha feddne:
 Mi elmúlt, hadd legyen feledve,
 Hisz ugyis mindegy már az!...

Arcon futó mély, néma árok,
 Melyben most már köny nem szivárog,
 Medred mi vájta mélyre?
 Talán örömmel könnypatakja
 Vagy ár, mely szívet tört darabra
 Viharos, vészes éjbe'?

Simogatott-e lánytekintet,
 Avagy csak bágyadt lámpa hintett
 Rád fényt, magában, árván?
 Mi fürdött egykor patakodban,
 Hunyó tűz, mely már végsőt lobban
 Vagy szép színes szivárvány?

S mind ennek vége, vége már ma;
 Ha gond vagy a gyönyör ha vájta,
 Nincs semmire se válasz.

Bus némasága mintha feddne:
 Minek kutatsz kihalt medredbe'
 Hisz ugyis mindegy már az!

Feleki Sándor.

A felsült ördög.

Az ördög főfoglalkozása a dolgok és emberek összegabalyítása. Száz kézzel szövö a hálót számunkra, igen sokszor megtörténik azonban, hogy helyettünk mégis ő keveredik abba. A középkorban megrendítően hatalmas volt az alakja. Még Michel Angelo se tudta elképzelni az ördögöt — a gigantikus nagyság érzete nélkül. A mai ördög azonban már alig több egy vásott fickónál, ki szüntelenül ártani akar s gyakran felsül. Elfogultság volna eltagadni, hogy az ördög ma is sokat tanul, sokat olvas. Azt a magaslatot azonban, melyre a középkorban tudott jutni, már többé sohse

fogja elérni. Akkor emberi mértékkel nem is volt mérhető se az alakja, se a mnnkabírása. Ma pedig a galacsin játékokra emlékeztet minden műve. A modern felfogás nem őt növesztette nagygyá, hanem a vetélytársát: az embert.

Vizsgáljuk meg, hogy az ördög mint lett méltatlan ősi babérajaira!

Tudnivaló, hogy a kereszténység nem hánytá szét a pogány világ felfogásait, csak purifikálta azokat. A pazar stílussal rendelkező pogányságból a kereszténység körébe sok olyan nüansz került, mely fölfedezhető boncolóbb analízis nélkül is. A pogány istenek lelki tartalma: a természetfeletti szankció átverődött a kereszténység finoman cizellált hősein is: a megváltón, apostolokon, szenteken. De a kereszténység a pogányság szellemi köréből átvett egy sötétlőbb sémát is: a daemonokét akkor, amikor a maga ördögét kellett megérzékíteni.

Az ördög tehát bátran folytathatta a daemonok művét: a bűn, a rothadás terjesztését. Fanatizmusában ki is döntött mindent, ami köré még tapadt valami az idealizmusból. Az erkölcsi súlyedés láttára mi mást is vehetett volna szájára a szigoruan fegyelmezett Kampis, mint ezt a gyászos vádat: „Valahányszor emberek közé mentem, mindig emberségem kárával tértem vissza a magányba.“

hogy az állam viseli az új bankjegyek nyomásának költségeit és hogy a forgalomból kivonandó bankjegyeket átadja a Banca Nationalának. A Banca Generala-féle bankjegyek birtokosainak egy havi határidőt fognak engedélyezni, hogy pénzüket átcserelessék Nationala bankjegyekre. Azok, akik nem jártak el az előírás értelmében, a bankjegyek értékét már csak Németországon követelhetik. A bankjegyek beváltása csak ezer leig történik és abban a mértékben, ahogy az új bankjegyeket nyomják. Az ezer leit meghaladó összegek ellenében a kormány kincstárjegyeket fog átengedni korlátozott forgalmi joggal.

NAPI HIREK.

— **Románia királynője Erdélyben.** Bukaresti lapok híradása jelenti, hogy Mária, Románia királynője, aki csak nemrég tért vissza Párisból, legközelebb meglátogatja Erdélyt is.

— **Megszűnik a nagyváradi hadapródiskola.** A nagyszebeni román kormányzótanács rendeletére a nagyváradi hadapródiskola május 15-én megszűnik. A növendékek kikapják bizonyítványukat, az épületet magát pedig Holbán generális veszi át.

— **Edward Grey meghalt.** Nagyszeben, május 9. Edward Grey, a világháború kitörésekor Anglia volt külügyminisztere, aki annak idején mindkét szemére megvakult, tegnap Birminghamban hirtelen meghalt.

— **Mennyi vagyona van Németországnak?** Az Universul írja: Egyidejűleg a német delegátusoknak Versaillesbe való megérkezésével, statisztikát közölnek a francia lapok. Az adatok a Deutsche Bank 1913. évi jelentéséből valók. Ingók, ingatlanok, árucikkek 247 milliárd, bányák 7 milliárd 410 millió; kereskedelmi flotta 7 millió 450 ezer; kölcsönök 36 milliárd 450 millió, vasutakkal együtt Németország egész vagyona 37 milliárd 50 milliót tesz ki, kiviteli tőke 24 milliárd 700 millió.

— **Gyógyszerészségek szervezkedése** A nagyszebeni gyógyszerészségek több környékbeli gyógyszerészség közbevonásával a napokban gyűlést tartottak, amelyen elhatá-

rozták egy kongresszusnak az összehívását, ahol tárgyalni fogják egy a Budapesten székelő magyarországi gyógyszerészek egyesületéhez hasonló szervezet megalakítását az erdélyiek részére Nagyszeben székhellyel. A megalakítandó egyesület célja az erdélyi összes gyógyszerészségek érdekeinek megvédése és nyugdíjgyűlésének megalakítása. A kongresszus idejét lapok útján fogják publikálni. Az eszme a gyógyszerészségek körében nagy viszhangra talált.

— **Az életjáradék-üzlet monopolizálása.** A bukaresti Le Victoire írja: Az angol napilapok felvetik azt a kérdést, hogy az európai államok kormányai az államjövödelmek fokozására ne próbálják-e meg az életjáradék-üzletet monopolizálni. Sok ember van, aki hajlottabb korában, egyenes leszármazója nem lévén, szívesen átadná vagyonát az államnak, hogy az a rendesnél nagyobb életjáradékot biztosítson számára. A biztosító társaságokat természetesen kártalanítani kellene. Ez azonban nem jelent különösebb nehézséget és így az állam egy új hatalmas jövedelmi forráshoz jutna.

— **A népszövetség munkához lát Genfben.** A „Chemarea” írja: Genfből jelentik, hogy ott a népszövetség delegátusainak érkezését várják. A szállók és villák készen állanak fogadásukra. A delegáció ülését a polgármesteri hivatal ünnepi termében, az Alabamában fogja tartani. Sir Eric Doumondot a jövő hétre várják Bernbe a nemzetközi levéltár rendezésére. A népszövetség közölte a hatóságokkal, hogy területre van szüksége a tó partján. Több régi genfi család ajánlotta fel e célból birtokát. Ezen a területen rendeznék be a világ legnagyobb táviró-állomását és egy aerodromot a diplomácia repülőgépei számára, amelyen a területen kivüliség jogát élveznék.

— **Zár alatt a szesz.** A nagyszebeni kormányzótanács elrendelte, hogy a termelők, kereskedők és raktarak ezután a birtokukban levő szesznek csupán 40 százalékát bocsát-hatják forgalomba, 60 százalékát zár alatt van arra az esetre, ha a román állam igénybe akarja venni. A szeszt csak a maximális áron szabad árusítani.

— **Kolozsvár ügyvédvizsgáló bizottsága.** Erdély és a megszállott részek egész területe Kolozsvár székhellyel most alakították meg az ügyvédvizsgáló bizottságot. Hatiegan Emil dr. lett a vezető-elnök, másod-elnökök: Miksa Pompejus dr., Haupt Gusztáv, id. Isaac Aurél és Preda János, titkár: Popescu Gyula dr., kolozsvári bizottsági tagok: Sokol Aurél, Ghilesan Livius és Pop András dr.

— **Amerika eladta hadianyagát.** Amerika egész vasúti, egészségügyi és egyéb hadianyagát egyenlő részekben Franciaország, Belgium és Szerbia között osztotta fel. Az anyag igen nagy és az Egyesült-Államok igen kedvező fizetési feltételek mellett engedte azt át ennek a három országnak.

— **Május végén döntenek a román területkérdések fölött.** Bukarestből jelentik: Ferikide Mihály belügyminiszter kijelentette, hogy a párisi konferencia Románia területi kérdésének ügyét — a német előzetes béke aláírása miatt elhalasztotta úgy, hogy döntés a területi kérdésben csak május végére várható.

— **Nyolcvanezer lakosa van Kolozsvárnak.** Az 1910-ben megtartott népszámlálás alkalmával Kolozsvárnak 69.000 lakosa volt. Ma a város lakóinak száma meghaladja a nyolcvanezret.

— **A béke.** Az egész világ tekintete, figyelme függ a most folyó béketárgyalásokon, melyek hivatalosan az emberiséget visszaadni önmagának s a világnak meghozni az áldott s oly hosszasan nélkülözött békét. Népek, országok sorsa dől el a békekonferencián, földrajzi térképek változnak meg ott, de főleg a különböző emberi világnézetek fognak ott nagy csatát vívni. Igazságos és az örök békét biztosító határozatokat fognak ott a Wilsoni elvek szerint hozni. Milliók és milliók áhitozzák a békét, de különösen azok, akik a háborús „konjunkturák” kihasználói miatt leg-többet szenvedtek s lerongyolódva, eladósodva, elszegényedve, becsülettel végezték munkájukat, miközben mindennapi megélhetésüket csak „holmiaik” eladogatásával tudták úgy-ahogy biztosítani. A köz- és magán-hivatalnokok is azok, akik igaz áhítattal várják a megváltó békét, s vele együtt a meg-élhetési viszonyok türelhető javulását.

Az ördög tehát meg lehetett elégedve a maga termelésével. Ugy emelkedik ki az élet tengeréből, mint akinek gigantikus hatalma mellett üres árnyék minden emberi tudás, emberi képesség.

Az ördögre azonban új világítás vetődött. A kultúra, mechanika oly pozíciókat teremtett, melyek szükségessé tették még az ördög részéről is — a studiumot. Az embernek már nem kellett dideregniök a szellemi üresség hidegében. Eleven élet, pozitív munka csillogott ki mindenütt. A végeredmény az volt, hogy míg az ember megtanul gondolkodni, addig az ördög ugyszólván — elvesztette a fejét. Sok piszkot hányt most is az emberek közé, de mert már többé gyanútlanul dolgozni nem tudott, a sikerek után neki is meg kellett ismerkedni — a felsülésekkel.

Ambrózius hirdette valamelyik szentiratában azt, hogy Krisztus kinhalála nem volt más, mint az ördög első kudarca. Igaz, hogy az ördög így akart bosszút állni Krisztuson, de Krisztusnak ép az volt a célja, hogy ártatlanul ontott vére árán szabadítsa fel az emberiséget — az ördög hatalma alól. Ekkora idealizmussal szemben hogyan is tudott volna győzni az ördög?

Fölötte jellemző, hogy a nép száján ma is él az a hit, hogy az ördögöt csak egy dolog tudja megfélemlíteni s futásra kényszeríteni —

a kakaskukorékolás. A modern technikának ezernyi formája van, az egyik finomabb s raffináltabb, mint a másik, a nép azonban még ma sincs meggyőződve arról, hogy az ördögöt le lehet gázolni — emberi munkával is.

Az ördögnek ma is abban van az öröme, ha a kloaka mocskába taszithatja azt, ki még hordoz magában valamit — az erkölcsi tisztaságból.

Az abszint mámorában, bűzében azonban hiányszor esik el ép ő — legelőször!

Az ördög, összeszedve minden erejét, ma maga is szociális kérdéseken töpreng. Olvas és ír, akár egy társadalmi bölcsész, tulhajtott színein azonban mindig észrevehető — a perverz viveur. Az igazság és szeretet himnuszát hogyan is tudná megírni az, kinek egyetlen célja — a léleksorvasztás!

A modern élet annyira nfianszirozottá vált, hogy az ördög ma bódult aggyal nem is lát s hall mást, mint a szín- és hanghullámok egymásra torlódo végtelen tömegét. Az ember elveszett a szeme elől. . .

A mai ördög stilusgyakorlatai szempontjából igen nagy érdeklődésre tarthat számot Goethe és Madách ördöge.

Mind a két ördög végzetes ítéletet mond az ember és az ember munkája felett s a végeredmény mégis az, hogy az ember — üres lélekkel sohse marad magára. Az embert min-

dig izgatja valami ideálisabb cél, s ha bukni kénytelen is, még a bukást is — hasznára tudja fordítani. Nem az ördög, hanem az ember áll előtérben még akkor is, ha valami természetfeletti képességet sugározta magából, tovább tervez, tovább épít, az ördög pedig, ugyan körülötte járja még bajadértancát, de egyre bódultabban, fáradtabban már.

Az ember kimívelődött szinte hámulatba ejtő változatossággal. Igaz, hogy az ördög is meg van győződve a maga tudásának tengernyi mélységéről, tevékenységének zárólapja mégis gyászos: nem plusz, hanem mínusz mutatkozik ott! Ő gyötörni, kínozni ma már nem tud többé, csak ingerkedni, akárcsak egy raffinált fickó, aki akármilyen marakodó kedvű, egy sorba mégse állitható az intellektuális élet felnőtjeivel.

A mai ördögnek egyedüli vigasza, hogy az unalmat ma is csak hallásból ismeri. Itt zsong örökösen körülöttünk. Egyszer az igazat játsza, máskor pedig kéjeleg, a világ azonban ránézve már többé nem az az eldorádó, ami volt a középkorban, mikor az emberek még értelmetlenül heverték — a kolostorok és a lovagi várak hideg árnyékában!

Az ördög gigantikus alakja így törpült — fickó-ördöggé!

Csahihen Károly.

— **A Menza átvétele.** A kolozsvári egyetemnek a román impérium által történt átvételével kapcsolatosan a napokban történt meg a Menza Akademia (Egyetemi Diákasztal) átvétele is. A menza épületében a délelőtti folyamán megjelent egy bizottság és helyiségről-helyiségre járva megejtette az egész épületben az átvétellel összefüggő leltározást.

— **Felülvizsgálják a tankönyveket.** A nagyszabeni román kormányzótanács közoktatásügyi főnöke egy rendeletet bocsátott ki, amely szerint minden tankönyvet, melyből a következő 1919—20. tanévben tanítani fognak, előzetes jóváhagyás végett a kormányzótanácsnak kell bemutatni.

— **Bukaresti román színészek Szászvároson.** A bukaresti román nemzeti színház színészei Nagyszabonban, Balázsfalván, Kolozsvárt, Tordán, Gyulafehérváron tartandó előadásai után, körülbelül a jövő hét végén Szászvárosra is eljönnek s itt f. hó 24-én és 25-én előadást fognak tartani. Az előadásra a jegyeket f. hó 19-ikétől kezdve Branga A. könyvkereskedésében lehet megváltani.

— **Pincérek mozgalma.** A kolozsvári pincérek mozgalmat indítottak a borra való rendszer megszüntetésére. A mozgalom fix javadalmazást követel a pincérek számára és a francia revü-rendszer bevezetését. Jövedelemül a kávéház és étterem bruttó bevételének 15 százalékát kérik.

— **A szépség biztosítása.** Olyan hölgyek, a kiknek szépsége egyik attribútuma az existenciájuknak, mint például a színésznők, énekesnők, varieté- és cirkuszművésznők stb., bizonyára igen élénk helyesléssel veszik tudomásul, hogy Amerikában szépség-biztosító társaság alakult. Ez a társaság kizárólag hölgyek szépségét biztosítja és azt az előnyt is adja, hogy részeket is biztosít, tehát biztosítani lehet a főattrakciót. Kinek a szeme a legszebb, az a szemét, kinek a haja, az a haját biztosíthatja. Egy énekesnő máris százötvenezer koronára biztosította szemeit. Tehát ha az énekesnő szemének sugarai gyengülnek vagy kevésbé varázslatosak lesznek, úgy a társaság bizonyos összeget köteles fizetni. A szépség azonban mulékony és bizonyos kor elkövetkezésével okvetlenül elpusztul. A biztosító társaság ezt igen jól tudja s az ügyleteit ezért csak olyan időpontig köti, a meddig normális körülmények között a biztosított szépségnek meg kell maradni. Az új biztosító társaság legbüszkébben Pawlovára, a nagyszerű orosz táncosnőre hivatkozik. Ez az ügyfelik négyszázötvenezer koronára biztosította a lábát. Egy énekesnő a hangját biztosította és pedig két millió koronára, akárcsak Caruso. A női test szépségének részleges biztosítását nyilván azért engedik meg, hogy a pramiúmokat észszerű nivón tarthassák meg. A társaság prospektusából az derül ki, hogy e részbiztosítások körül a társaság a lehető legliberálisabb, mert megenged minden kombinációt, vagyis figyelembe vesz mindein veszélyt. Ez annyit jelent, hogy biztosítható a fülcimpa csucsa éppen úgy, mint a körömszelid ivli hajlása, vagy a szemöldök nemes vonala.

— **Tánciskola megnyitás.** Zeiger József jólirnevű tánciskolája a Magyar Kaszinó nagyertermében folyó hó 22-én megkezdődik. Beiratkozni még mindig lehet mind a két papírüzletben. Beiratási-díj kezdőknek 50 K, haladóknak 30 K.

— **Szerkesztői üzenet.** P. Jakab Kristóf Csikszereda. O is rég várja sorait. Különbösen jól vagyunk, csak kevés a dolmányunk és a jó fogaknak való elemózsia. Mikor jön erre? Irjon! Üdv!

— **A „Foia Comerciantilor Romani“** című Brassóban megjelenő heti lap eddig csak románul és németül jelent meg. A lap 12-ik száma már három nyelven, — vagyis magyar szöveggel is — látott napvilágot. A lap politikával nem foglalkozik, tisztán a kereskedők érdekeinek, a kereskedelem és ipar fejlesztésének szolgálatában áll.

— **Üzletmegnyitás.** A „Magyar Kaszinó“ alsó helyiségének bérlője f. hó 25-én ünnepélyesen megnyitja a renoválás miatt több héten át bezárt helyiségeit. Treuer Sándor bérlő áldozatoktól vissza nem riadva, üzleti helyiségeit kifogástalan állapotba hozva, újra bebizonyította, hogy közönsége jogos igényeinek kielégítését úgy most, mint a multakban is szíven hordja. — Jóhírű konyhája, kiténő italai s versenyképes üzleti tevékenysége hozzájárulnak ahhoz, hogy a régi, jóhírű kávéház multjához híven kellemes szórakozó helye legyen a város közönségének.

— **Felrobbant gránát.** Felkenyéren a marhákat őrző gyermekek — állítólag a patakban — egy kézigránátot találtak, mellyel a vasuti pályatest mellett játszani kezdtek. Az ütés következtében a gránát felrobbant, két gyermek a helyszínén meghalt. A robbanás a felismerhetetlenségig szétroncsolta őket. A harmadik gyermek két lábát a bokánál egészen összezúzta, altestét is súlyosan megsértette, ki az első segélynyújtást a kudzsiri orvostól kapta, további ápolás végett pedig a dévai közkórházba szállították, utközben azonban ez is meghalt.

— **Vasuti szerencsétlenség a piskii rendező-pályaudvaron.** Folyó hó 7-én reggel 7 órakor a piskii rendező-pályaudvarról kihaladó munkásvonat a kijáratnál váltónál beleütközött a mellette levő vágányon álló 662. sz. tehervonatba. Az összeütközés nagy erővel történt, úgy, hogy a munkásvonat egyik kocsija teljesen összetört s a benne ülő munkások közül hatan súlyosan, többen pedig könnyebben sérültek. A súlyosan sérültek közül Nagy László és Sebesi Sándor lábát törte, Sümegi Árpád rézöntő súlyos bokazuzódást, Margai József gyári munkás kezét törte, Filimon Péter tanonc és Kiss Albert gyári munkás többrendbeli zuzódást szenvedett. A szerencsétlenségnek oka az volt, hogy a 662. számú vonatnak utolsó kocsija a biztonsági határfán kívül állott, míg a munkásvonat mozdonya, a kocsikat maga előtt tolva, nem láthatta tisztán a kívülálló kocsit s így beleszaladt abba. A szerencsétlenségért felelőseket felfüggesztették állásukból.

— **Egy férfi uri-szoba berendezést** keresek megvételre, (lehetőleg bőrgarnitúrát.) Ajánlatokat e lap szerkesztőségébe kérek. 1-2

— **Gránátkeresés egy új találmány szerint.** A háborúból szanaszét elmaradt kézigránátok száma minden képzeletet felülmúl, mert egy-egy támadásnál 800 ezer s még több gránátot lőttek ki 10—12 km.-es frontszakaszon. Ezek közül pedig a fel nem robbant gránátok száma több százezer. Sok helyen a talaj valóságos acélbányává vált, ezerszámra fekvődvén a földben a fel nem robbant gránátok. Ezen gránátok sokszor a legcsekélyebb érintésre explodálnak. Gutton nancy-i egyetemi tanár egy villamos készüléket szerkesztett, mely elárulja a földben eltemetve levő fel nem robbant lövedékeket. A készülék egy telefonkombináció. Amikor az egyik vezeték közelébe valami fémdarab kerül, a telefonban karakterisztikus hangot lehet hallani és pedig egészen különbözőt, aszerint, hogy csak kisebb darabok, gránátzilánkok rejtőznek a talajban, vagy pedig nagyobbak, tehát egész

gránátok. Mihelyt a telefon megadja a jelt, a készüléket vivő, aki azzal bejárja a földet, megállapodik és megjelöli az illető helyet, hogy aztán óvatosan kiássák a gránátot. Gutton tanár készüléke teljesen bevált.

— **A dévai sósfürdő megnyitása.** A volt Breier-féle dévai sósfürdő, melynek jelenleg Papp Leó a bérlője, ismét megnyitott.

— **Hogyan lehet olcsón élesztőt készíteni.** A „Déva és Vidéke“ írja: Szegény háziasszonyok maguk kénytelenek kieszelni az élesztőgyártás módját, mint hajdan az ágyuöntést Gábor Áron és Turóczy Mózi s a lőpor és gyutacs gyártást Gabriányi kizdivásárhelyi patikus. Ime egy recept: Hat dkg. szárított komlót 1½ liter vízben 1 liter mennyiségre kell lefőzni. Ha a főzet langyosra kihült, 25 dkg. cukrot és 25 dkg. nulláslisztet teszünk bele. Addig keverjük, míg a pép csomónélküli lesz. Ekkor porcellán edénybe tesszük és meleg helyen négy napig hagyjuk, naponta 8—10-szer fakanállal felkavarjuk. Az ötödik napon 6 drb. közep nagyságu főtt krumplit szítán áttörünk és a pépbe tesszük. A krumpli kihült legyen. Az anyag felkavarás után az élesztő kész. Befőtes üvegbe töltjük, az üveg száját vászonnal lekötjük. Az üveget hűvös, de fagymentes helyen tartjuk. Az élesztőből a hányszor kiveszünk, mindég felkavarjuk az anyagot. Egy kiló liszthez egy evő kanálnyit veszünk s a kenyér sütésnél úgy használjuk, mint a rendes élesztőt.

— **Bukarestben nincs többé borra való a kávéházakban és vendéglőkben.** Május elseje óta, mint Bukarestből jelentik, a román főváros összes vendéglőiben és kávéházaiban eltörölték a borra való rendszert. Ennek ellenében viszont minden elfogyasztott étlem árának 10, illetőleg 15 százalékát hozzácsapják a számlákhoz.

Cenzuratá de Mihail Bulea șef. cenzor.

Egy 12—14 éves fiú cukrász-tanonc felvétetik Treuer Sándor cukrászdájában Szászvároson. 272 1-2

Ruhavarrást (átalakítást is) a legjutányosabb árban elvállal Benrád Eleonora, Kasztói-u. 17-a. sz. 266 1-3

Egy nagy takaréktűzhely (vizmelegítővel, sütőkkel stb.) eladó. Bővebbet e lap szerkesztőségében. 250 3-3

Francia- vagy német-nyelv órákat adok úgy felnőtteknek mint gyermekeknek. Módszerem szerint e nyelvek gyorsan elsajátíthatók. Tandij heti 3 órával havi 25 kor. Jelentkezéseket a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. papírüzletében is elfogadunk. Lechner Mária áll. polg. leányisk. tanítónő. 263 1-3

Értesítés!

271 1-3

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy f. hó 25-én vasárnap a renoválás miatt bezárt s a Magyar Kaszinó épületében levő

éttermemet, kávéházamat

és **cukrászdámat** újra megnyitom. — Naponta friss sör, küllő-menti borok, minden vasárnap hasché, izletes meleg és hideg vacsorák, cukrász-sütemények, fagyalt stb. stb. kaphatók. Szolid és pontos kiszolgálás! A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel:

Treuer Sándor, kávé és cukrász.

Szívélyes üdvözlöt Önnek névnapjára! B. J.?
Herzlichen Glückwunsch Ihnen zum Namenstag! J.B.?

Mindennemű építési és gépberendezési tervek, költségvetések, rajzok kidolgozását, továbbá megbízásokat gépek beszerzésére, vásárlásoknál szakértői becslesekkel jutányos árban eszközölök. **Barcsay Sándor,** Szászváros, Főtér 6. 262 1-3

Kosztosd község határában a törvényhatósági ut közelében 202 hold erdő örök áron eladó. Értekezhetni Dr. Müller Zoltán ügyvéddel Nagyenyeden. 267 1-3

Egyesült Mozgók

Szászváros, a „Transsylvania“ szálló nagytermében

Szombaton este fél 8 órakor először!
Vasárnap, f. év május hó 18-án délután pont 7 és este 9 órakor:

AZ EZREDES.

Eredeti amerikai történet 4 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc. Főszereplők: Klary Lottó, Z. Molnár László, Huszár Károly, Szerémy Zoltán, Lugosi Béla, Réthey Lajos.

A fogadott gyermek.

Egy furfangos diák-csiny 2 felvonásban. Játsszák: Sacy v. Blondel k. a. Trudi szerepében, továbbá Auen, Berisch és Pasch urak.

Helyárak: Páholy (5 személy részére) 15 K,
1-ső hely 3 K, karzat (álló) 2 K,
földszint II-ik hely 1 K.

Az előadás kezdete d. n. pont 7 és este 9 órakor.

Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Sétatéri Vendéglő megnyitása!

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Szászvárosban a Sétatéri (polgári lövöld) VENDÉGLŐT több évre bérbevettem s azt megnyitottam.

Egyelőre, míg a szezon teljesen beáll, a legizletesebb hidegtelek szolgáltatnak fel. Bor, sör, pálinka, likörök, továbbá kitűnő meleg és hideg tejeskávés s különböző tejtermékek. Kitűnő hideg uzsonnák. Naponta friss cukrász sütemény.

Nyári multságok, ünnepélyek rendezésére helyiségeim szívesen átengedem. Gyors és pontos kiszolgálás! — Olesó árak!

A n. é. közönség szíves támogatását kérve, maradtam teljes tisztelettel

GRAFFIUS FERENC, bérlő.

256 2-3

Egy teljes szalon-garnitúra, tükörrel és szőnyeggel együtt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 265 1-2

ÚJ CUKRÁSZDA!

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy Szászvárosban, a „TRANSSYLVANIA“ szállodában

cukrász-üzletet

nyitottunk. — Naponta friss sütés, rendelésre házhoz is szállítunk.

A szokásos cukrászati süteményeken kívül elvállalunk mindennemű ünnepi s lakodalmi alkalmakra szóló megrendeléseket (torták, kalácsok sütését stb.)

Az idény beálltával naponta friss fagyalt!

Ugy itt, mint a külföldön szerzett gyakorlati ismereteinkre hivatkozva, magunkat és üzletünket a város és a környék n. é. közönségének szíves pártfogásába ajánlva, vagyunk kiváló tisztelettel

Stamp és Theil, cukrászok.

254 2-3

PÁRTOLJUK A HELYI IPART!

Kovács József

uri és női cipész
Sörház-utca 4. sz.

Élthes Dénes

férfi-szabó
Romoshelyi-u. 34. szám.

Kiadó.

Weisz József

kádár-mester
Ország-ut 27. (Orbonás-féle ház)

Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat jutányos árak mellett!

Hegedüs Lajos

épület- és finom bútör-asztalos
Galamb-utca 5. sz.

Gauger Frigyes

kovács- és kerékgyártómester
Kovács-utca 3. szám.

Ájben Antal

lábbeli-készítő
Országut, (Simonfi-féle ház)

Kiadó.

Szokott Ön hirdetni?

Reklám!

E nélkül nincs üzleti élet! oo

Reklám!

Ma már a jó bornak is cégér kell!

Aki ingatlant vagy bármit vesz, elad, bérel, bérbead, vagy vállalkozik, munkát, vagy munkásokat keres, az hirdessen a

Többszöri, állandó hirdetéseknel nagy kedvezmény!

Szászváros és Vidéké-ben

Többszöri, állandó hirdetéseknel nagy kedvezmény!